

[Viggo Starcke.]

stillede ændringsforslag vil jeg gerne støtte.

Herudover har jeg et par supplerende bemærkninger at fremsætte for egen regning. Jeg har i udvalget afstået fra at stille særlige ændringsforslag udover dem, mindretalletene kunne enes om, af hensyn til muligheden for på denne måde dog at have en vis indflydelse, eventuelt medvirke til deres vedtagelse.

Problemstillingen har ikke så meget været den medicinske indikation, heller ikke den etiske eller den eugeniske. For lægevidenskaben ligger den medicinske indikation klart afgrænset, selvom dens afgrænsning bevæger sig med behandlingsformernes fremskridt, men disse fremskridt og behandlingens forbedring medfører en stadig indsnævring af den medicinske indikation. På det trin, hvor den medicinske behandling og de obstetriske hjælpeindgreb i øjeblikket befinder sig, er den medicinske indikation ved at blive overordentlig sjælden og indskrænker sig til ganske få og særlige tilfælde. Tuberkulosen var f. eks. tidligere en ret almindelig indikation; det er den ikke længere. Tidligere var selv mindre alvorlige hjertesygdomme en ret hyppig indikation; det er de ikke længere. Tidligere var svangerskabsopkastninger og en række nyrelidelser medicinsk indikation; det er de ikke længere; det fremgår med tydelighed af store amerikanske statistikker. Herhjemme og i de andre skandinaviske lande har den praksis i de senere år udviklet sig, at den medicinske indikation, man kalder den psykiatriske, og som er baseret på nerve- og sindssygdomme, er vokset i omfang, således at det er nødvendigt at sige, at denne indikation ikke er medicinsk; det er en indikation, som har bragt konfusion i psykiatrien og tildels kompromitteret den.

Fra amerikansk side — det gælder særlig et par fremragende gynækologer, Arbuse og Schechtman — er det med stor vægt gjort gældende, at indgreb i svangerskab af hensyn til sindslidelser i det overvejende antal tilfælde kan gøre mere skade end gavn, hvor det drejer sig om en sund kvinde, og kan gøre meget betydelig skade, hvor det drejer sig om en psykisk patient med et mindre velafbalanceret nervesystem. Der nævnes talrige tilfælde, hvor en kvinde, som har fået fjernet sit foster, siger: jeg lod dem

dræbe mit barn. Der nævnes mange tilfælde, hvor hendes følelser overfor manden, som måske har ønsket fostret fjernet, exes om til fjendtlighed eller til had under sætningen: han gav mig et barn, og så tog han det væk. Det, psykiaterne kalder de psykiske ar, de sjælelige ardannelser, er noget, man er nødt til at tage hensyn til.

Det, hvorom den egentlige strid drejer sig, er det klart afgænsede spørgsmål, om man skal tillade fosterdrab af hensyn til sociale forhold, af hensyn til økonomiske forhold eller af rent opportunistiske grunde. Jeg har prøvet på dette område at anlægge et rent retssynspunkt ud fra en undersøgelse af, om det her drejer sig om een person og denne persons interesser eller om to personer og disse to personers interesser, og dér er det et klart videnskabeligt begrundet faktum, at det drejer sig om to personer, om en moder og et barn.

Se, vi læger, som ofte kommer til at stå overfor disse problemer og de ulykkelige mennesker, der er kommet ind i en konflikt, de selv bedømmer som katastrofal, vi forstår godt den humanitet og den store medfølelse, som gør det naturligt for mange mennesker at ville hjælpe moderen ved at ofre barnet, men der er dog en ting, man må overveje: om det er nødvendigt, fordi moderen er ulykkelig, at ofre den uskyldige part, barnet. Fra mange sider gøres det gældende, at det, det gælder om, når der skal lovgives om foranstaltninger i anledning af svangerskab, er at gøre det ulovlige lovligt, at gøre de illegale aborter legale, uden at man i og for sig går ind i en objektiv undersøgelse af, om det er ret eller uret, man gør. Lægernes holdning har i mange tilfælde været præget af en vis uklærlighed, fordi lægen står overfor det enkelte tilfælde og derfor lader sit hjerte løbe af med sig. Men en af vore mest ansvarlige og fremragende kirurger — jeg tænker på professor Hans Wulff — har om disse mange svangerskabsafbrydelser eller fosterdrab sagt, at det for lægen er et beskidt håndværk. Der er ingen områder, hvor det er så nødvendigt at prøve at nå frem til klarhed, som på dette område. Det siges fra mange sider, at dette problem vedrørende fosterdrab er meget indviklet. Det er det i virkeligheden ikke. For en læge er det altid et meget smerteligt tilfælde at skulle fremkalde død.